27/09/2020

“Είναι δώρο σε εμάς και την πίστη μας ο θρησκευτικός τουρισμός”

/ Συνεντεύξεις

«Τα μνημεία της ελληνικής ορθοδοξίας είναι αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής κληρονομίας και αποτελούν πόλο έλξης» αναφέρει η κα. Κατερίνα Μαλτέζου, πτυχιούχος θεολογίας και εξειδικευμένη σε θέματα θρησκευτικού και προσκυνηματικού τουρισμού, στο Πρακτορείο Ορθοδοξία και στον Ρωμανό Αλβέρτη σε συνέντευξη που παραχώρησε.

Η κα. Μαλτέζου μας μίλησε για τον θρησκευτικό τουρισμό, την ανάπτυξη και την προοπτική που έχει στην χώρα μας αλλά και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει λόγω της πανδημίας. Δεν παρέλειψε να σχολιάσει την προκλητική ενέργεια της Τουρκίας να μετατρέψει την Αγιά Σοφιά και τη Μονή της Χώρας σε τεμένη. «Είναι δώρο στον εαυτό μας και στην πίστη μας ο θρησκευτικός και προσκυνηματικός τουρισμός» καταλήγει η κα. Μαλτέζου.

Διαβάστε τη συνέντευξη:

Τι είναι ο θρησκευτικός – προσκυνηματικός τουρισμός; Με τι ασχολείται;

Ο θρησκευτικός τουρισμός, θα μπορούσαμε να πούμε πως αποτελεί βασικό κλάδο του εναλλακτικού τρόπου του τουριστικού φαινομένου, κάνοντας μια διαδρομή στον χωροχρόνο με σκοπό την αναζήτηση και την ανακάλυψη του θείου. Το βασικό κίνητρο ενός ατόμου που επιλέγει τέτοιου είδους τουρισμό, είναι το θρησκευτικό στοιχείο που μπορεί να συνδυαστεί με επισκέψεις σε εκκλησίες, Μονές, λητανίες, τόπους και μέρη θρησκευτικής σημασίας και λατρείας.

Ξέρετε, έχουμε το προνόμιο και την τύχη να είμαστε από τις λίγες χώρες παγκοσμίως που μπορεί να αναπτυχθεί αυτή η μορφή τουρισμού. Αυτό συμβαίνει γιατί τα ελληνικά μοναστήρια αποτελούν θαυμάσια τεκμήρια τέχνης και τεχνικής, χτισμένα από το 10ο αιώνα, που συνδυάζουν την ορθόδοξη παράδοση με την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής και ζωγραφικής στον ελληνικό χώρο. Συνήθως, οι επισκέπτες είναι ευσεβείς περιηγητές και θαυμαστές της βυζαντινής τέχνης όπου μπορούν να δουν διάφορες τοιχογραφίες, μνημεία, εικόνες, ψηφιδωτά. Το Άγιο Όρος, για παράδειγμα αποτελεί σημαντικό πόλο έλξης ως προορισμός για τους συγκεκριμένους τουρίστες.

Στην χώρα μας είναι εφικτός και ποια είναι τα σημαντικότερα μνημεία μας;

Όπως σας προανέφερα, έχουμε την ευλογία της πληθώρας τέτοιων μνημείων στην χώρα μας, οπότε αυτομάτως μια τέτοια δραστηριότητα καθίσταται εφικτή. Η Ορθοδοξία γενικότερα και ο ορθόδοξος μοναχισμός ειδικότερα, προσφέρει σε κάθε γωνία του τόπου θαυμαστά μνημεία, προσαρμοσμένα απόλυτα στη γεωγραφική θέση, το ανάγλυφο του εδάφους και το φυσικό τοπίο. Μια τέτοια μορφή τουρισμού πραγματοποιείται σε μεγάλο βαθμό κυρίως από ενορίες, Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων, αλλά και από σχολεία. Παραδείγματος χάρη, το νησί της Πάτμου, η «Ιερά Νήσος» μας, με το Σπήλαιο της Αποκάλυψης και την Ιερά Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, αποτελεί από μόνο του σημείο αναφοράς για θρησκευτικό και προσκυνηματικό τουρισμό. Ένα άλλο μνημείο που θα μπορούσαμε να προσθέσουμε είναι τα Μετέωρα, «το Θαύμα της Ανατολής» όπως έχουν χαρακτηριστεί. Ένα σύνολο βράχων υψίστης σημασίας, όπου πράγματι, αντικρίζοντας τα κάποιος κατακλύζεται από δέος.

Έπειτα το Άγιο Όρος, με τις 20 ξεχωριστές Ιερές Μονές , αλλά και την ταύτιση του με την θρησκευτικότητα και την πνευματικότητα της θρησκείας μας. Γνωρίζετε και εσείς πολύ καλά ότι είναι πάρα πολλοί οι θρησκευτικοί τόποι που

μπορεί κανείς να επισκεφτεί και αυτός είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας, καθώς βοηθάει τόσο την ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού στην χώρα μας, όσο και την αμεσότερη επαφή μας με την χριστιανική πίστη μας. Τα μνημεία της ελληνικής ορθοδοξίας είναι αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής κληρονομίας και αποτελούν πόλο έλξης, αλλά και αντικείμενο έρευνας για εμάς τους θεολόγους.

Γίνονται από την πλευρά της πολιτείας κινήσεις για την ανάδειξη μορφών τουρισμού όπως του θρησκευτικού; Πιστεύετε είναι σημαντικές οι κινήσεις αυτές;

Σαφώς και είναι σημαντική οποιαδήποτε κίνηση γίνεται με σκοπό την ανάπτυξη του τουριστικού αυτού φαινομένου, τόσο από την πλευρά της Πολιτείας όσο και μέσω ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Είναι πάρα πολύ θετικό το γεγονός πως ο θρησκευτικός – προσκυνηματικός τουρισμός έχει αρχίσει να υπάγεται ως βασική κατηγορία σε πολλά τουριστικά πρακτορεία και αυτό γίνεται διότι υπάρχει ζήτηση για περιήγηση και γνώση σε ποικίλα θρησκευτικά μέρη, μνημεία και Ιερές Μονές της χώρας μας, όπως επίσης και η ανάγκη του τουρίστα – προσκυνητή να έρθει πιο κοντά στο Θείο.

Όσον αφορά την πλευρά της Πολιτείας, βλέπουμε πως υπάρχει κινητοποίηση και ενδιαφέρον για το αντικείμενο αυτό. Μάλιστα στην Ουρανούπολη Χαλκιδικής τον περασμένο Αύγουστο, πραγματοποιήθηκε το Παγκόσμιο Συνέδριο Προσκυνηματικού Τουρισμού και είδαμε την ενεργή συμμετοχή πολλών άλλων χωρών όπως της Βουλγαρίας, της Κροατίας και της Σλοβενίας. Μάλιστα παρατηρήσαμε και την ιδιαίτερη αναφορά του Υφυπουργού Μακεδονίας και Θράκης του κ. Θεόδωρου Καράογλου στον θρησκευτικό τουρισμό χαρακτηρίζοντας τον ως «πρόκληση» για την χώρα μας σχετικά με τις γειτονικές χώρες και την επισκεψιμότητά τους.

Υπάρχει κάποια αντίδραση του τομέα του θρησκευτικού τουρισμού και κάποια ίσως επίπτωση για την μετατροπή των βυζαντινών μνημείων και τον ιστορικών Ναών στην Κωνσταντινούπολη σε τζαμιά;

Αναμφίβολα ένα τέτοιο γεγονός επηρεάζει όχι μόνο άτομα που απασχολούνται στον θρησκευτικό τουρισμό, αλλά σε παγκόσμιο κοινωνικό, πολιτισμικό και πολιτικό επίπεδο θα μπορούσαμε να πούμε. Κατά την γνώμη μου, ήταν μια απόφαση και μια κίνηση που πρόσβαλε την χώρα μας, την κληρονομιά της χριστιανοσύνης αλλά και του πολιτισμού μας γενικότερα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον μου προκάλεσε η εντυπωσιακά έντονη αντίδραση ομάδας Τούρκων ξεναγών κατά της μετατροπής της Μονής της Χώρας σε τζαμί, τονίζοντας πως με αυτό τον τρόπο στερείται η θρησκευτική βάση τόσο της Μονής της Χώρας όσο και της Αγίας Σοφίας και το

νόημα που έχει η Αγιά Σοφιά. Νομίζω ένα τέτοιο θέμα μας άγγιξε και μας στενοχώρησε όλους. Θεολόγους και μη!

Ζούμε στην εποχή του κορωνοϊού, μια πανδημία που έχει επηρεάσει την παγκόσμια κοινότητα σε πολλά επίπεδα. Υπάρχει ζήτηση για θρησκευτικό – προσκυνηματικό τουρισμό; Πως αντιμετωπίζετε την κατάσταση;

Με αισιοδοξία! Η εποχή που βιώνουμε είναι μια δύσκολη εποχή για όλους τους κλάδους και για όλους τους ανθρώπους. Έχουμε πιεστεί όλοι μας οικονομικά αλλά και επηρεαστεί ψυχολογικά. Αυτό το γνωρίζουμε όλοι. Είναι, όμως σημαντικό να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε σκληρά και με πίστη σε αυτό το οποίο κάνουμε. Η παγκόσμια κοινότητα ζει πρωτόγνωρες καταστάσεις, το είδαμε άλλωστε φέτος, όπου στην Τήνο πούλμαν με ηλικιωμένους και οργανωμένες προσκυνηματικές εκδρομές για τον Δεκαπενταύγουστο δεν πραγματοποιήθηκαν, παρά μόνον με αυστηρά μέτρα, χρήση μάσκας και τήρηση αποστάσεων ολοκληρώθηκε η Θεία Λειτουργία ανήμερα της εορτής. Προσπαθούμε να πορευόμαστε με βάση τα νέα δεδομένα και τις νέες συνθήκες που υποβάλλουμε στην ζωή μας με απώτερο σκοπό την προστασία της δημόσιας υγείας μέσω της ατομικής μας ευθύνης.

Κάποιος που δεν ενδιαφέρεται για μαζικής μορφής τουρισμό, θα τον παροτρύνατε για αυτού του είδους την τουριστική εμπειρία;

Είναι πάρα πολύ σημαντικό που στην χώρα μας έχει αρχίσει να αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς ο αειφόρος τουρισμός. (ο τουρισμός που δεν επηρεάζει το περιβάλλον και δεν επιβαρύνονται αρνητικά οι τουριστικοί πόροι του χώρου υποδοχής). Βέβαια, στην εποχή που βιώνουμε τώρα με την πανδημία του κορωνοϊού, καταλαβαίνετε και εσείς και ο κόσμος που μας παρακολουθεί, ότι υπάρχει μια ύφεση τόσο στο γενικότερο πλαίσιο της τουριστικής ανάπτυξης όσο και στο μέρος του θρησκευτικού τουρισμού. Αυτό όμως είναι κάτι το οποίο θα ξεπεραστεί με τις κατάλληλες ενέργειες που έχει μεριμνήσει το κράτος. Είναι σημαντικό να ξεκινήσουν πάλι οι επισκέψεις στις Μονές, στους Ιερούς Ναούς αλλά και γενικότερα στους θρησκευτικούς τόπους καθώς οι άνθρωποι νιώθουν την ανάγκη να προσευχηθούν για την λύτρωση, πόσο μάλλον για αυτό που περνάμε τώρα, σε συνδυασμό βέβαια με την τήρηση των μέτρων της Κυβέρνησης και τις ομόφωνες αποφάσεις της Ιεράς Συνόδου.

Οπότε, ναι! Αν με ρωτάτε, είναι δώρο στον εαυτό μας και στην πίστη μας ο θρησκευτικός – προσκυνηματικός τουρισμός. Είναι μια εμπειρία, αν όχι μόνο τουριστική, αλλά και εμπειρία ζωής, να επισκεφτούμε όλα αυτά τα ξεχωριστά και ιδιαίτερα Μοναστήρια που διαθέτει η χώρα μας.